

3. mgr. 208. gr. og 1. mgr. 209. gr. laga nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði ber að staðfesta hinn kærða úrskurð.

Kærumálskostnaður fellur niður.

D ó m s o r ð:

Hinn kærði úrskurður skal vera óraskaður.

Kærumálskostnaður fellur niður.

Fimmtudaginn 9. júní 1988.

Nr. 223/1987. **Protabú Heimis hf.**

(Örn Höskuldsson hdl.)

gegn

Oliuverslun Íslands hf.

(Jón Ingólfsson hdl.)

Gjaldprotaskipti. Skuldaröð. Veðréttindi.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Magnús Thoroddsen, Guðmundur Jónsson, Hrafn Bragason og Þór Vilhjálmsson og Hjörtur Torfason, settur hæstaréttardómari.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 13. júlí 1987, að fengnu áfrýjunarleyfi 10. sama mánaðar. Hann gerir þær dómkröfur aðallega að kröfum stefnda Oliuverslunar Íslands hf. í protabú Heimis hf. að fjárhæð kr. 617.291,95 ásamt vöxtum til frestdags 20. maí 1985 verði skipað með almennum kröfum í protabúið en vextir eftir frestdag verði eftirstæðar kröfur.

Til vara krefst hann þess að einungis verði viðurkenndur réttur stefnda til stöðu utan skuldaraðar vegna afborgana nr. 7 að fjárhæð

kr. 86.127,27, sem stefndi greiddi hinn 28. febrúar 1985 og nr. 8 að fjárhæð kr. 102.953,30, sem hann greiddi hinn 29. mars 1985, auk vaxta til greiðsludags, en afgangi kröfunnar kr. 701.173,73 verði áfram skipað með almennum kröfum í þrotabúið og áfallandi vextir og kostnaður eftir frestdag 20. maí 1985 vegna þess hluta teljist eftirstæðar kröfur.

Til þrautavara krefst áfrýjandi þess að einungis verði viðurkenndur réttur stefnda til stöðu utan skuldaraðar vegna afborgana nr. 1 til 6 samtals að fjárhæð kr. 434.688,15, sem stefndi greiddi meira en 6 mánuðum fyrir frestdag ásamt vöxtum til greiðsludags, en eftirstöðvum kröfunnar, kr. 224.816,83, verði áfram skipað með almennum kröfum í þrotabúið og áfallandi vextir og kostnaður eftir frestdag 20. maí 1985 vegna þess hluta teljist eftirstæðar kröfur.

Þá krefst áfrýjandi málskostnaðar fyrir undirrétti og Hæstarétti að mati Hæstaréttar.

Stefndi gerir þær dómkröfur aðallega að viðurkenndur verði réttur hans sem veðhafa gagnvart áfrýjanda til úthlutunar af söluandvirði m/b Heimis KE 77, fyrir kr. 617.691,95 með 5% dráttarvöxtum fyrir hvern mánuð eða byrjaðan mánuð af kr. 56.170,25 frá 15. maí 1983 til 15. ágúst s.á., af kr. 122.455,00 frá þeim degi til 15. nóvember s.á., af kr. 197.010,05 frá þeim degi til 15. desember s.á., með 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. janúar 1984, með 3,25% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. febrúar s.á., af kr. 273.884,45 með 2,25% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. maí 1984, af kr. 353.057,34 frá þeim degi til 15. ágúst s.á., af kr. 434.688,15 frá þeim degi til 15. september s.á., af kr. 518.484,95 frá þeim degi til 15. febrúar 1985, af kr. 617.691,95 með 3,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. mars s.á., með 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. júní s.á., með 3,5% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. september s.á., með 3,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. mars 1986, með 2,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. apríl s.á., með 2,25% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. júní s.á., með 2,8% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. júlí s.á., með 3% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. ágúst s.á., með 3,4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. september s.á., með 3,5% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. október s.á., með 3,6% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. nóvember s.á., með 3,8% dráttarvöxtum frá

þeim degi til 15. desember s.á., með 4,1% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. janúar 1988, með 4,3% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. mars s.á., með 3,8% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. maí s.á. og með 3,7% dráttarvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, sbr. 14. gr. vaxtalaga nr. 25/1987.

Til vara krefst stefndi viðurkenningar á veðrétti sínum skv. aðalkröfu af lægri fjárhæð en þar er krafist sem edlilegri væri talin að mati réttarins, auk dráttarvaxta eins og í aðalkröfu greinir.

Þá krefst stefndi málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti, auk lögmæltis söluskatts til rikissjóðs.

Máli þessu hefur ekki verið gagnáfrýjað. Kemur því ekki til álita krafa stefndu um vexti eftir 20. maí 1985.

Stefndi krefst greiðslu á 617.619,95 krónum með vöxtum. Mismunur þessarar fjárhæðar og þeirrar, sem úrskurður gekk um í héraði, stafar af því, að eftir uppsögu úrskurðarins hefur stefndi fengið endurgreidda 9. afborgun af skuldabréfi því, sem málið snýst um.

Með þessum athugasemdum og með tilvísun til forsendna hins áfrýjaða úrskurðar ber að staðfesta hann, þó þannig, að höfuðstóll kröfu stefndu skal teljast sú fjárhæð, sem nefnd er í aðalkröfu fyrir-tækisins fyrir Hæstarétti og fyrr er getið. Með hliðsjón af kröfugerð stefndu verða vextir svo sem í dómsorði segir. Eftir þessum úrslitum ber áfrýjanda að greiða stefndu málskostnað fyrir Hæstarétti, sem þykir hæfilega ákveðinn 100.000,00 krónur.

D ó m s o r ð:

Viðurkenndur er réttur stefndu Olíuverslunar Íslands hf. sem veðhafa til úthlutunar af söluandvirði m.b. Heimis KE-77 fyrir 617.691,95 krónum með 5% dráttarvöxtum fyrir hvern mánuð eða byrjaðan mánuð af kr. 56.170,25 frá 15. maí 1983 til 15. ágúst 1983, af kr. 122.455,00 frá þeim degi til 15. nóvember 1983, af kr. 197.010,05 með 4,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. desember 1983, en með 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. janúar 1984, en með 2,5% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. febrúar s.á., af kr. 273.884,45, með 2,25% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. maí 1984, af kr. 353.057,34 frá

þeim degi til 15. ágúst 1984, af kr. 434.688,15 frá þeim degi til 15. nóvember 1984, af kr. 518.484,95 frá þeim degi til 15. febrúar 1985, af kr. 617.691,95 með 3,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. mars 1985, en með 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 20. maí 1985.

Málskostnaðarákvæði héraðsdóms er staðfest.

Áfrýjandi þrotabú Heimis hf. greiði stefnda 100.000,00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti og er þá tekið tillit til söluskatts af málflutningsþóknun.

Úrskurður skiptaréttar Keflavíkur 11. febrúar 1987.

Mál þetta, sem tekið var til úrskurðar þann 29. janúar 1987 að loknum munnlegum málflutningi, var endurflutt, en það hafði verið tekið til úrskurðar þann 6. janúar sl. Málið, sem rekið er fyrir skiptarétti Keflavíkur, varðar ágreining er upp kom á skiptafundi í þrotabúi Heimis hf. í Keflavík 23. janúar 1986 um ákvörðun skiptaráðanda um stöðu kröfu í skuldaröð í þrotabúið.

Sóknaraðili er Jón Ólafsson hrl. f.h. Olíuverslunar Íslands hf. en varnaraðili er Sigurmar K. Albertsson hdl. skiptastjóri f.h. þrotabús Heimis hf.

Sóknaraðili gerir þá aðalkröfu að viðurkenndur verði veðréttur Olíuverslunar Íslands hf. við úthlutun á söluandvirði mótorskipisins Heimis KE-77 frá Keflavík fyrir kr. 702.349,15 með 5% dráttarvöxtum fyrir hvern mánuð eða byrjaðan mánuð af kr. 56.170,25 frá 15. maí 1983 til 15. ágúst 1983 af kr. 122.455,95 frá þeim degi til 15. nóvember 1983, af kr. 197.010,05 með 4,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. desember 1983 en 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. janúar 1984, en með 3,25% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. febrúar 1984 af kr. 273.884,45 með 2,5% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. maí 1984 af kr. 353.057,45 frá þeim degi til 15. ágúst 1984 af kr. 434.688,15 frá þeim degi til 15. september sama ár, en 2,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. nóvember 1984 af kr. 518.484,95 frá þeim degi til 15. febrúar 1985 af kr. 617.691,95 með 3,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. mars 1985 en með 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. maí 1985 af kr. 702.349,15 frá þeim degi til 15. júní 1985 en með 3,5% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. september 1985 en með 3,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. mars 1986 en með 2,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. apríl sama ár, en með 2,25% dráttarvöxtum frá þeim degi til greiðsludags.

Til vara er krafist staðfestingar réttarins á veðrétti sóknaraðila sam-

kvæmt aðalkröfu af lægri fjárhæð sem eðlilegri er talin að mati réttarins.

Í öllum tilvikum er krafist málskostnaðar úr hendi varnaraðila samkvæmt gjaldskrá LMFÍ með tilliti til málskostnaðarreiknings.

Af hálfu varnaraðila er gerð krafa um að kröfu sóknaraðila að fjárhæð kr. 890.254,23 verði skipað með almennum kröfum í þrotabúi Heimis hf. Til vara er krafist að einungis verði viðurkenndur réttur sóknaraðila til stöðu utan skuldaraðar vegna afborgana nr. 7 að fjárhæð kr. 86.127,27 sem sóknaraðili greiddi þann 28. febrúar 1985 og afborgunar nr. 8 að fjárhæð kr. 102.953,30 sem hann greiddi þann 29. mars 1985 auk vaxta til greiðsludags, en afgangi kröfunnar kr. 701.173,73 verði áfram skipað með almennum kröfum og áfallandi vextir og kostnaður vegna þess hluta kröfunnar teljist eftirstæðar kröfur. Af hálfu varnaraðila er gerð krafa um málskostnað að skaðlausu úr hendi sóknaraðila að mati dómsins.

Málavextir eru þessir:

Í byrjun árs 1983 fór fram umfangsmikil skuldbreyting á lausaskuldum útgerðarmanna vegna rekstrarerfiðleika útgerðar í landinu. Einn þáttur þessara aðgerða var að breyta hluta viðskiptaskulda útgerðarfyrirtækisins Heimis hf. í Keflavík við sóknaraðila, Oliuverslun Íslands hf., í veðtryggt lán. Í því skyni undirritaði stjórn Heimis hf. veðskuldabréf þann 17.2. 1983 þar sem viðurkennd er skuld félagsins við Landsbanka Íslands að upphæð kr. 862.000,00 og var lánsfjárhæðin bundin lánsjaravísitölu. Til tryggingar greiðslu var Landsbanka Íslands veðsettur m/b Heimir KE-77 með 10. veðrétti og uppfærslurétti. Samkvæmt ákvæðum veðskuldabréfsins átti skuldin að greiðast með 20 afborgunum á 3ja mánaða fresti, í fyrsta sinn 15. maí 1983. Veðskuldabréfið var auðkennt nr. 91015 hjá Landsbanka Íslands. Með áritun á veðskuldabréf þetta tókst sóknaraðili á hendur sjálfskuldarábyrgð á greiðslu skuldar skv. ákvæðum veðskuldabréfsins en Landsbanki Íslands greiddi sóknaraðila andvirði þess.

Þann 20. maí 1985 var Heimir hf. úrskurðað gjaldþrota að beiðni stjórnar félagsins. Frestur til að lýsa kröfum í búið rann út 15. ágúst s.á. Fyrir þann tíma hafði sóknaraðili lýst kröfum í búið, þar á meðal kröfu vegna átta fyrstu afborgana af veðskuldabréfi nr. 91015 ásamt vöxtum og kostnaði. Þá hafði einnig borist krafa frá Landsbanka Íslands vegna ógjaldfallinna eftirstöðva umrædds veðskuldabréfs, þ.e. frá og með 9. afborgun. Á skiptafundi í þrotabúinu, sem haldinn var 10. september 1985, var krafa sóknaraðila viðurkennd sem veðkrafa í m/b Heimi KE-77 að því marki að áfallnir vextir eftir upphaf skipta voru flokkaðir sem eftirstæðar kröfur. Var krafan sett á kröfuskra í samræmi við þessa ákvörðun.

Við nánari athugun kom í ljós að krafa sóknaraðila var þannig til komin að Landsbanki Íslands, sem jafnframt var viðskiptabanki sóknaraðila,

hafði haft þann háttinn á að gjaldfæra afborganir af veðskuldabréfinu út af viðskiptareikningi sóknaraðila hverju sinni vegna sjálfskuldarábyrgðar hans, enda hafði Heimir hf. aldrei staðið við skuldbindingar sínar. Bar ljósrít veðskuldabréfs nr. 91015 er fylgdi kröfufýsingu sóknaraðila það með sér að bréfið hafði verið áritað af Landsbanka Íslands um greiðslu afborgana og vaxta.

Að þessu athuguðu taldi skiptastjóri að sér hefðu orðið á mistök með að viðurkenna kröfu sóknaraðila sem veðkröfu og með bréfi dags. 19.11. sama ár til skiptaráðanda var farið fram á að fyrri ákvörðun skiptafundar um þetta atriði yrði ógilt. Beiðni þessi var tekin fyrir á skiptafundi 25. nóvember 1985 og þar ákveðið að boða nýjan skiptafund. Á skiptafundi 23. janúar 1986 var samþykkt að kröfu sóknaraðila skyldi flokka sem almenna kröfu en ekki veðkröfu. Á skiptafundinum var mætt af hálfu sóknaraðila. Mótmælti hann samþykktinni og krafðist úrskurðar um ágreiningsefnið. Málsaðilar skiluðu greinargerðum. Í greinargerð sóknaraðila kom fram að hann taldi að eðlilegra hefði verið, að Landsbanki Íslands hefði óskað nauðungaruppboðs á m/b Heimi KE-77 eftir að bera fór á vanskilum hjá félaginu. Landsbanki Íslands hefði hins vegar kosið þá leið að gjaldfæra sóknaraðila fyrir afborgunum jafnóðum og þær féllu í gjalddaga. Sóknaraðili telur að ekki sé réttlæt看legt að álita að sóknaraðili hafi misst einhvern rétt til tryggingar kröfu sinni þótt Landsbanki Íslands hafi kosið að fara þessa leið. Kröfuhafaskipti hafi átt sér stað með þessum hætti og megi Heimi hf., þrotabúi þess og skuldheimtumönnum á sama standi, enda greiðsluskyldan og veðtryggingin hin sama, hvorki meiri né minni. Það megi hins vegar fullyrða með yfirgnæfandi líkum að hin umsömdu veðréttindi fylgi kröfunni eða hlutum hennar við framsal hennar, sérstaklega þar sem um tryggingaréttindi sé að ræða í þessu tilviki sem einskorðist við ákveðna kröfu.

Í greinargerð sinni gerði sóknaraðili kröfu á hendur varnaraðila um greiðslu á afborgunum 1 - 11 en Landsbanki Íslands hafði gjaldfært sóknaraðila fyrir afborgunum 9 - 11 frá því er kröfufýsing hans kom fram.

Í greinargerð varnaraðila er vikið að þessum afborgunum þ.e. 9 - 11 sérstaklega og bent á að kröfum vegna þessara afborgana hafi ekki verið lýst í upphaflegri kröfugerð sóknaraðila. Hins vegar hafi Landsbanki Íslands lýst kröfu vegna þessara afborgana og hún verið samþykkt. Með kaupsamningi dags. 14. nóvember 1985 hafi Rækjumiðstöðin hf., Hnífsdal, keypt m/b Heimi KE-77. Meðal ákvæða þess samnings sé loforð kaupanda um að greiða Landsbanka Íslands áhvilandi ógjaldfallnar veðskuldir á bátnum þ.m.t. eftirstöðvar vegna veðskuldabréfs nr. 91015 frá og með 10. afborgun. Þar af leiðandi hafi Landsbanki Íslands afturkallað kröfur sínar í þrotabúið sem vörðuð þessar eftirstöðvar.

Við munnlegan málflutning þann 6. janúar s.l. féll sóknaraðili frá kröfum sínum á hendur varnaraðila vegna afborgana nr. 10 og 11.

Málsástæður varnaraðila eru aðallega þær að ljóst sé að hvorki sóknaraðili né Landsbanki Íslands hafi lýst kröfum sínum eftir reglum 36. - 38. gr. laga nr. 6/1978. Með því að lýsa kröfum sínum aðgreindum, þ.e. hvor aðili lýsi sínum hluta kröfunnar, sé kröfugerð vegna veðskuldabréfs nr. 91015 ekki sett fram sem heildstæð skuld. Þá er á það bent að sóknaraðili krefjist ekki í kröfulýsingu sinni viðurkenningar á veðrétti sem eðlilegast hefði verið og verði ekki séð annað en að verið sé að gera almennar kröfur. Þá er það skoðun varnaraðila að greiðslur sjálfskuldarábyrgðarmanns vegna skuldarinnar losi veð úr veðböndum að því sem greiðslunni nemur. Í því sambandi er bent á að veðskuldabréf nr. 91015 sé áritað um greiðslur og beri bréfið með sér að einungis hvíli eftirstöðvar af ákveðinni fjárhæð á veðinu. Einnig sé Landsbanki Íslands, samkvæmt veðskuldabréfinu, einum veittur veðréttur í m/b Heimi KE-77 og á gögnum málsins sé ljóst að Landsbankinn hafi fengið sóknaraðila til að gerast sjálfskuldarábyrgðarmaður á skuldinni án atbeina varnaraðila. Það séu því engir samningar milli sóknar- og varnaraðila um að sjálfskuldarábyrgðarmaður gangi sjálfkrafa inn í veðrétt Landsbanka Íslands. Þá hafi Landsbanki Íslands ekki framselt sóknaraðila skuldabréfið hvorki að hluta né að öllu leyti og geti sóknaraðili því ekki byggt neinn rétt á því.

Að þessum rökum slepptum hafi verið um verulegt tómlæti sóknaraðila að ræða. Vanskil varnaraðila hafi byrjað strax á fyrsta gjalddaga þann 15.5. 1983. Sóknaraðili hafi hins vegar ekkert aðhafst í þá átt að leysa til sín skuldabréfið og fá það framselt og hefja innheimtuaðgerðir þótt ljóst væri að hverju stefndi. Þá er sérstaklega mótmælt kröfugerð sóknaraðila hvað varðar áframhaldandi kröfugerð vegna afborgana eftir upphafsdag skipta. Er í því sambandi vísað til 11. gr. laga nr. 6/1978.

Varakröfu sína byggir varnaraðili á sömu röksemdum og aðalkröfu en visar einnig til 39. gr. 1. 6/1978 máli sínu til stuðnings.

Niðurstaða:

Með því að takast á hendur sjálfskuldarábyrgð á skuld Heimis hf. samkvæmt veðskuldabréfi nr. 91015 ábyrgðist sóknaraðili greiðslu skuldarinnar gagnvart Landsbanka Íslands.

Þar sem skuld þessi var ekki greidd á gjalddögum nýtti Landsbanki Íslands sér ábyrgð sóknaraðila svo sem hann hafði heimild til. Þegar Heimir hf. var úrskurðað gjaldþrota þann 20. maí 1985 hafði Landsbanki Íslands skuldfært viðskiptareikning sóknaraðila fyrir fyrstu átta afborgunum veðskuldabréfsins. Ekki verður séð að sóknaraðili hafi mótmælt þeirri aðferð sem Landsbanki Íslands viðhafði við að ná fram ábyrgð sóknar-

aðila. Sú greiðsluaðferð hafði engan aukakostnað í för með sér fyrir sóknaraðila.

Við greiðslu óðlaðist sóknaraðili fullan endurkröfurétt á hendur Heimi hf. og síðan úr þrotabúi hans. Þrátt fyrir að Landsbanki Íslands framseldi ekki sóknaraðila rétt sinn samkvæmt veðskuldabréfinu álitur dómurinn að sóknaraðili hafi með því að leysa til sín kröfuna óðlast allan þann rétt gagnvart varnaraðila sem Landsbanki Íslands hafði, þar með talin samningsbundin veðréttindi. Er sú niðurstaða í samræmi við ákvæði 8. kafla laga um skipti dánar- og félagsbúa og fl. nr. 3/1878, nánar 87. gr. og almennar reglur um innlausn kröfurettinda. Skv. 78. gr. gjaldprotalaga nr. 6/1978 gildir 8. kafli laga nr. 3/1978 um gjaldprotaskipti.

Varnaraðili hefur byggt á því að sóknaraðili hafi í kröfulýsingu sinni ekki krafist viðurkenningar veðréttar og þannig hafi ekki verið annað séð en að hann væri að gera almenna kröfu í búið.

Meðfylgjandi kröfulýsingu sóknaraðila dags. 12. ágúst 1985 var ljósrit veðskuldabréfs nr. 91015 og vísað til þess sem sönnunargagns fyrir kröfunni. Skiptaráðandi virðist með því að skipa kröfunni í upphafi sem veðkröfu hafa litið á kröfu sóknaraðila sem slíka, enda þykir ljóst að hún var sett fram í því skyni.

Varnaraðili hefur einnig tiltekið önnur atriði er benda til þess að kröfu sóknaraðila hafi verið ófullnægjandi lýst. Þá er sérstaklega mótmælt kröfugerð sóknaraðila vegna afborgunar eftir upphafsdag skipta.

Ljóst er að kröfum vegna skulda Heimis hf. sem voru til komnar vegna veðskuldabréfs nr. 91015 var lýst í þrotabúið sumpart af sóknaraðila og sumpart af Landsbanka Íslands. Viðurkennt er hins vegar af varnaraðila að krafan hafi öll komið fram fyrir lok kröfulýsingarfrests. Sóknaraðili gerir nú kröfur til viðurkenningar veðréttar vegna 9 fyrstu afborgana af veðskuldabréfi nr. 91015.

Samkvæmt framlögðum skjölum hefur sóknaraðili sýnt fram á að hann hafi leyst til sín allar afborganir í veðskuldabréfinu, er hann gerir kröfu til í málinu. Með hliðsjón af framangreindu þykir kröfulýsing sóknaraðila varðandi hina umdeildu kröfu fullnægjandi eins og hér stendur á.

Aðalkrafa varnaraðila er að kröfu sóknaraðila að fjárhæð kr. 890.254,23 verði skipað með almennum kröfum í þrotabúi Heimis hf.

Við munnlegan málflutning þann 29. f.m. skýrði varnaraðili kröfugerð sína þannig, að tölulega væri byggt á kröfugerð sóknaraðila af fyrstu átta afborgunum veðskuldabréfsins ásamt vöxtum frá 15. maí 1983 til upphafsdags skipta þann 20. maí 1985. Hvað varðar upphafstíma vaxta er af hans hálfu þess ekki krafist að forgangsréttur sóknaraðila til veðs fyrir vöxtum falli niður samkvæmt lögum nr. 23/1901.

Í þinghaldi 29. f.m. er bókað eftir varnaraðila að í kröfugerðinni felist

að vextir eftir upphafsdag skipta skuli teljast eftirstæð krafa. Liggur beint við að ætla að byggt sé á 1. tl. 86. gr. laga nr. 3/1878 í því sambandi.

Í 86. gr. laga nr. 3/1878 kemur fram sú meginregla, að kröfu um vexti, sem falla á eftir upphafsdag skipta, skuli skipa með eftirstæðum kröfum nema vöxtum af búskröfum. Ekki er getið beinum orðum hvort ákvæðinu sé ætlað að ná til vaxta af veðkröfum.

Við úrlausn á réttthæð krafna innbyrðis á hendur þrotabúi ber að fara eftir þeim ákvæðum er í 8. kafla laga nr. 3/1878 greinir um niðurröðun skulda, en 86. gr. er í þessum kafla laganna. Orðalag 86. gr. og hefðbundin lögskýringarsjónarmið leiða til þess að hafna ber kröfu sóknaraðila um viðurkenningu á veðrétti fyrir vöxtum eftir upphafsdag skipta eða þann 20. maí 1985.

Samkvæmt framangreindu er því viðurkenndur réttur sóknaraðila sem veðhafa til úthlutunar af söluandvirði mb. Heimis KE-77 fyrir kr. 702.349,15 ásamt dráttarvöxtum svo sem fram kemur í kröfugerð sóknaraðila eða frá 15. maí 1983. Vextir skulu þó aðeins reiknast til 20. maí 1985.

Eftir þessum úrslitum ber að dæma varnaraðila til að greiða sóknaraðila málskostnað sem hæfilegur þykir kr. 85.000,00.

Valtýr Sigurðsson héraðsdómari kvað upp úrskurð þennan.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Viðurkenndur er réttur sóknaraðila, Öliuverslunar Íslands hf., sem veðhafa til úthlutunar af söluandvirði mb. Heimis KE-77 fyrir kr. 702.349,15 með 5% dráttarvöxtum fyrir hvern mánuð eða byrjaðan mánuð af kr. 56.170,25 frá 15. maí 1983 til 15. ágúst 1983, af kr. 122.455,95 frá þeim degi til 15. nóvember 1983, af kr. 197.010,05 með 4,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. desember 1983, en með 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. janúar 1984, af kr. 273.884,45 með 2,5% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. maí 1984, af kr. 353.057,45 frá þeim degi til 15. ágúst 1984, af kr. 434.688,15 frá þeim degi til 15. september s.á., en með 2,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. nóvember 1984, af kr. 518.484,95 frá þeim degi til 15. febrúar 1985, af kr. 617.691,95 með 3,75% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. mars 1985, en með 4% dráttarvöxtum frá þeim degi til 15. maí 1985, en af kr. 702.349,15 frá þeim degi til 20. maí 1985.

Varnaraðili, þrotabú Heimis hf., greiði sóknaraðila kr. 85.000,00 í málskostnað allt innan 15 daga frá birtingu þessa úrskurðar að viðlagðri aðför að lögum.